

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผู้วิจัยสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้อย่างนี้

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำแนกตาม ตำแหน่ง วุฒิต่างการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน อาชีพ ประสบการณ์การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาและขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ประเภทปลายปิด (closed form) ที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อนำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถามปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบเลือกตอบ เกี่ยวกับแนวทางแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะการประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้เลือกตอบ สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากการหาความเที่ยงตรง (validity) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยาลัยเพื่อขอความเห็นชอบและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นที่ต้องการศึกษา ตลอดจนภาษาที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ นำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00

การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารโรงเรียน ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ไม่ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน โดยแยกเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก 4 คน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง 3 คน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ 2 คน ครูโรงเรียนขนาดเล็ก 3 คน ครูโรงเรียนขนาดกลาง 4 คน ครูโรงเรียนขนาดใหญ่ 5 คน คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก 2 คน คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนขนาดกลาง 3 คน คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่ 4 คน แล้วนำผลมาตรวจสอบเพื่อหาความเชื่อมั่นในระดับ 0.96 โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค

การเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามส่งไปยังผู้กรอกแบบสอบถาม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคนโดยผู้วิจัยส่งด้วยตนเองที่สถานศึกษาของผู้กรอกแบบสอบถามและดำเนินการเก็บข้อมูลผู้วิจัยออกเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 หาระดับปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิต่างการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน อาชีพ ประสบการณ์การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา และขนาดสถานศึกษาโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one - way ANOVA) โดยการทดสอบเอฟ (F - test) เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

สรุปผล

การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 สรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 36.68 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 40.15 มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.25 มีอาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 65.88 มีประสบการณ์การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา มากกว่า 3 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 50.36 ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.07

2. ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2.1 ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน พบว่า ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่าอยู่ในระดับน้อย 13 รายการ ระดับปานกลาง 3 รายการ และระดับมาก 1 รายการ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ มีการจัดตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การแต่งตั้งคณะกรรมการเป็นไปตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหาร ฝ่ายที่รับผิดชอบงานใดให้รับผิดชอบเป็นกรรมการประเมินคุณภาพงานนั้น ผู้บริหารให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครู บุคลากรทุกคนและได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2.2 ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน พบว่า ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่าอยู่ในระดับน้อย 18 รายการ ระดับปานกลาง 2 รายการ และระดับมาก 1 รายการ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน มีการจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย เพื่อกำหนดกิจกรรม บุคลากร ทรัพยากรและช่วงระยะเวลาที่จะดำเนินการในการพัฒนา เป้าหมายนั้นๆ ให้เหมาะสม การหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไขโดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมน้อย

2.3 ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาด้านการรายงานผลการประกันคุณภาพภายใน พบว่า ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด 4 รายการ ระดับน้อย 4 รายการ และระดับมาก 1 รายการ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ ผู้เรียนและผู้ปกครองได้รับทราบข้อมูลสารสนเทศรายงานประเมินตนเองน้อย ครูผู้สอนไม่นำข้อมูลสารสนเทศรายงานการประเมินตนเองในการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนและผู้ปกครองไม่นำข้อมูลสารสนเทศรายงานการประเมินตนเองเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา

2.4 ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในภาพรวมพบว่า ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในแต่ละรายด้านพบว่าอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ด้านการรายงานผลการประกันคุณภาพภายใน

3. การเปรียบเทียบระดับของปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง วุฒិทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน อาชีพ ประสบการณ์การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาและขนาดของสถานศึกษา

3.1 ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยโดยใช้วิธีเชฟเฟ (Scheffe's test) พบว่า

3.1.1 ในภาพรวม กลุ่มที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกับกลุ่มที่เป็นครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.2 ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน กลุ่มที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกับกลุ่มที่เป็นครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.3 ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน กลุ่มที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกับกลุ่มที่เป็นครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.4 ด้านการรายงานผลการประกันคุณภาพภายใน กลุ่มที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกับกลุ่มที่เป็นครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยโดยใช้วิธีเชฟเฟ (Scheffe's test) พบว่า

3.2.1 ในภาพรวม กลุ่มที่มีการศึกษาดำกว่าระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรี แตกต่างกับกลุ่มที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2.2 ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน กลุ่มที่มีการศึกษาดำกว่าปริญญาตรี และ ปริญญาตรี แตกต่างกับกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2.3 ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน กลุ่มที่มีการศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรี และ ปริญญาตรีแตกต่างกับกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2.4 ด้านการรายงานผลการประกันคุณภาพภายใน กลุ่มที่มีการศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรี และ ปริญญาตรีแตกต่างกับกลุ่มที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการรายงานผลการประกันคุณภาพภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยโดยใช้วิธีเชฟเฟ (Scheffe's test) ดังตาราง พบว่า

3.3.1 ในภาพรวม กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 10 ปี แตกต่างกับกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 20 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3.2 ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3.3 ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 10 ปี และ 10 – 20 ปี แตกต่างกับกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 20 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3.4 ด้านการรายงานผลการประกันคุณภาพภายใน กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 10 ปี และ 10 – 20 ปี แตกต่างกับกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 20 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกตามอาชีพ ในภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายในแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยโดยใช้วิธีเชฟเฟ (Scheffe's test) พบว่า

3.4.1 ในภาพรวม กลุ่มอาชีพเกษตรกร แตกต่างกับกลุ่มที่มีอาชีพรับราชการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4.2 ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน กลุ่มที่มีอาชีพเกษตรกร แตกต่างกับกลุ่มที่มีอาชีพรับราชการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4.3 ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4.4 ด้านการรายงานผลการประกันคุณภาพภายใน กลุ่มที่มีอาชีพเกษตรกร แตกต่างกับกลุ่มที่มีอาชีพรับราชการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกตามประเภทการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายในและด้านการรายงานผลการประกันคุณภาพภายใน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยโดยใช้วิธีเชฟเฟ (Scheffe's test) พบว่า

3.5.1 ในภาพรวม กลุ่มที่มีประสบการณ์การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาน้อยกว่า 1 ปีและ 1 – 3 ปี แตกต่างกับกลุ่มที่มีประสบการณ์การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่า 3 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5.2 ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน กลุ่มที่มีประสบการณ์การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา 1 – 3 ปี แตกต่างกับกลุ่มที่มีประสบการณ์การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่า 3 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.6 ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการรายงานผลการประกันคุณภาพภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยโดยใช้วิธีเชฟเฟ (Scheffe's test) พบว่า

3.6.1 ในภาพรวม กลุ่มที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง แตกต่างกับกลุ่มที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.6.2 ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน กลุ่มที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดกลาง แตกต่างกับกลุ่มที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.6.3 ด้านการรายงานผลการประกันคุณภาพภายใน กลุ่มที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษานาดกลาง แตกต่างกับกลุ่มที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาเล็กและขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. แนวทางแก้ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษา

4.1 สถานศึกษาควรมีการให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยจัดอบรมให้กับครูและผู้เกี่ยวข้องทุกคนจึงจะเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 93.43

4.2 สถานศึกษาควรมีมาตรการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมที่จะส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความร่วมมือและมีส่วนร่วมในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 72.63

4.3 งบประมาณสาเหตุที่ทำให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 72.81

4.4 การกำหนดกิจกรรมมีความสำคัญที่สุดในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 65.88

4.5 สถานศึกษาควรผลิตเอกสารประกอบการเรียนการสอนให้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการ คิดเป็นร้อยละ 89.05

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผู้วิจัยมีหัวข้อในการอภิปรายผล ดังนี้

1. ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1.1 ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน คือ การสร้างรูปแบบและข้อกำหนดต่างๆ รวมทั้งความตระหนักของบุคลากรในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 33) กล่าวถึง การเตรียมการ คือ การสร้างความตระหนักในปัญหาและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา การให้ความรู้ความเข้าใจในนโยบายและมาตรการของหน่วยงาน กระบวนการดำเนินงานของทั้งระบบ การกำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนหรือทักษะปฏิบัติที่ จำเป็นเพื่อเตรียมไปสู่การจัดทำแผนการดำเนินงานต่อไป

1.2 ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ ซึ่งการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน คือ การนำแผนที่ได้รับความเห็นชอบ ไปดำเนินการโดยใช้

ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการกำหนดมาตรฐานหาจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษาเพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา (2546, หน้า10-11) กล่าวว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในคือการกำหนดมาตรฐานให้สถานศึกษาได้พัฒนาระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อประเมินผลและติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ

1.3 ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาด้านการรายงานผลการประกันคุณภาพภายใน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งการรายงานผลการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาที่ได้ดำเนินการมาในรอบปีแล้วนำมาเขียนและจัดทำรายงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้รับทราบ ซึ่งสอดคล้องกับ พุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (2551 กันยายน 28) กล่าวว่า การรายงานผลการประกันคุณภาพ หมายถึง การรวบรวมและนำข้อมูลพื้นฐานรวมทั้งผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ผ่านมาแล้ว มาแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเพื่อพิจารณาตัดสินใจในการกำหนดแนวทางการประเมินและพัฒนาการศึกษาของตนเอง ซึ่งเป็นการจัดทำรายงานสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ทราบ

2. การเปรียบเทียบระดับของปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน อาชีพ ประสบการณ์การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาและขนาดของสถานศึกษา

2.1 ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับจงจิตต์ พูลเกษม (2547, บทคัดย่อ) การศึกษาปัญหาในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารวด ผลการวิจัยโดยสรุปได้ดังนี้ การศึกษาปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเปรียบเทียบกับที่ตั้งของโรงเรียนในอำเภอต่าง ๆ พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อำเภอที่มีระดับของปัญหามากที่สุดได้แก่กิ่งอำเภอเกาะกูด อำเภอคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ และกิ่งอำเภอเกาะช้าง ปัญหาที่พบสูงที่สุดเป็นปัญหาด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ประเด็นสำคัญที่ต้องการให้ดำเนินการคือ ควรมีการจัดทำระบบข้อมูล เอกสารควบคุมคุณภาพ

2.2 ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับ กนกวรรณ หนูมณี (2547, บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน อำเภอสัตหีบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน อำเภอสัตหีบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาชลบุรี เขต 3 8 ด้าน คือ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนา มาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตาม แผนพัฒนาการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมิน คุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านการผลจูงระบบประกัน คุณภาพการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และ ครูปฏิบัติการสอน จำนวน 330 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบเลือกตอบ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การจัด อันดับ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกตามระดับการจัดการศึกษา มีปัญหาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ ยกเว้นด้านการรายงานคุณภาพประจำปีการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ ($p < .05$)

2.3 ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่ง สอดคล้องกับเซาวลิต ศรีพวงผกาพันธ์ (2543, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องระดับปัญหาการ ดำเนินงานตามนโยบายประกันคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดนครพนม ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการ ทำงานต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายประกันคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน เฉพาะด้านการประกันประสิทธิภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยข้าราชการครูมีประสบการณ์ 5 ถึง 10 ปี มีปัญหามากกว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี

2.4 ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกตามอาชีพ ใน ภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสุชาติ แสง ตะวัน (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านมาตรฐานผู้เรียนของโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านท่าตะเภา) จังหวัดชุมพร การวิจัยครั้งนี้มี วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ การศึกษาด้านมาตรฐานผู้เรียน จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา อาชีพและความเกี่ยวข้องกับ นักเรียนของผู้ปกครองโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านท่าตะเภา) จังหวัดชุมพร เก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองจำนวน 291 คน ด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ พื้นฐานค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบที (t-test) การทดสอบเอฟ (F-test) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาด้านมาตรฐาน ผู้เรียน ระดับมากในภาพรวมและในแทบทุกมาตรฐาน ยกเว้นมาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีการแสวงหา ความรู้ ทักษะด้วยตนเองรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ระดับปานกลาง ผู้ปกครองที่มีอายุ วุฒิการศึกษาและความเกี่ยวข้องกับนักเรียนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาด้านมาตรฐานผู้เรียน ไม่แตกต่างกัน ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไป มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาด้านมาตรฐานผู้เรียน แตกต่างจากผู้ปกครองที่เป็นข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ลูกจ้าง พนักงานบริษัท เจ้าของกิจการ อาชีพอิสระและอาชีพอื่น ๆ ในภาพรวม ในมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีวิจารณ์ญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีการแสวงหาความรู้ ทักษะด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และมาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

2.5 ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับลัดดา ทองสกุล (2548, บทคัดย่อ) ศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน 2) เปรียบเทียบสภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามความคิดเห็นของอาจารย์ และ 3) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในปีการศึกษา 2547 จำนวน 90 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบที (independent t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (ANOVA) และวิเคราะห์รายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ้ (Scheffel) ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนสาธิตเกษตรฯ อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบ พบว่า การประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมาก 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินงาน และองค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ส่วนองค์ประกอบอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง 2. อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษา และการได้รับการฝึกอบรมการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนแตกต่างกัน ส่วนอาจารย์ที่มีเพศ ประสบการณ์การสอน สถานภาพ การปฏิบัติงานในโรงเรียน การสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา และความร่วมมือจากผู้ร่วมงานในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน แนวทางการพัฒนาการ

ประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนควรมีการประสานงานกับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สร้างเอกภาพของหลักสูตรสถานศึกษา และคำนึงถึงความต้องการของท้องถิ่น ส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพิ่มแรงจูงใจในการทำวิจัย จัดโครงการเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน สร้างเครือข่ายบริการทางวิชาการ เปิดโอกาสให้บุคลากร และอาจารย์ได้มีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการ จัดทำกองทุนที่เป็นอิสระ จัดระบบตรวจสอบให้มีความโปร่งใส และจัดทำแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนให้ชัดเจน

2.6 ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับผลของค่าดี แสงสว่าง (2542, บทคัดย่อ) ศึกษาการปฏิบัติตามกระบวนการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ครู - อาจารย์โดยส่วนรวมและจำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีการปฏิบัติตามกระบวนการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายชั้นป็นแผนต่อเนื่องขั้นการประเมินความต้องการในการพัฒนา ขั้นการรายงานความก้าวหน้าต่อประชาชนและขั้นการสร้างแผนปรับปรุงโรงเรียน และ 2) ครู - อาจารย์ในโรงเรียนขนาดต่างกันมีการปฏิบัติตามกระบวนการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายชั้นตอนทั้ง 6 ขั้นตอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครู - อาจารย์ในโรงเรียนขนาด 2 มีการปฏิบัติมากกว่าครู - อาจารย์ในโรงเรียนขนาด 3 และ 4

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน พบว่า ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คือ มีการจัดตั้งคณะทำงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุด ดังนั้นควรมีการจัดตั้งคณะทำงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่มีความเหมาะสม

1.2 ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายในพบว่า ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คือ มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุด ดังนั้นควรกำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน

1.3 ด้านการรายงานผลการประกันคุณภาพภายในพบว่า ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คือ ผู้เรียนและผู้ปกครองได้รับทราบข้อมูลสารสนเทศ

รายงานประเมินตนเองน้อย มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงที่สุด ดังนั้นควรแจ้งข้อมูลสารสนเทศ
รายงานประเมินตนเองแก่ผู้เรียนและผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขตอื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาความต้องการการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา